Sajó László: *Holtágban folyamőr*

Kántor Péter folyami költőnek

Nem panaszkodhatok.
Voltam forrásülnök, patakfelvigyázó, folyófigyelő,
most folyamőr. Évek óta várom, mikor léptetnek elő,
mert képesítésem tengerekre, óceánra is jó,
lehetnék óceánjáró, tengervilágító,
s nem ebben a – valljuk be – pocsolyában hempergő disznó.
Na jó.
Menetrendszerint erre nem jár repülőgépanyahajó.
Kérvényemmel a vízügyi hatóságokhoz folyamodtam,
azt válaszolták, ügyem folyamatban,
legyek nyugodt. Azóta csak ezt csinálom.
Folyam partján ülök, állok, vagy rajta csónakázok.
Régebben naponta, most már csak éjjelente
kotrom ki a medret,
rendesen felöltözök, ha vízállásjelentek.
A folyamon hínár,
békalencse.
Szerencse,
hogy nem jár
erre az isten se.
Se a földön, se a vizen se.
Itt az isten háta mögött,
legfeljebb az ördög sündörög.

A múltkor, mikor megint ültem
a parton, szokásomhoz híven
magamba merülten,
s néztem a mozdulatlan vizen
rostokoló fatörzs mintha bálna háta volna,
vagy épp most felbukkanó tengeralattjáró,
s mintha nem is szemét
himbálózna, vadkacsa úszna a vizen,
s mintha valahol volna isten,
fölém feszítve
tengerposzter, az ég –
s akkor föltűnt a parton egy alak,
azt hitte, halat
akarok fogni, mert megkérdezte *van valami?*
semmi válaszoltam még botom sincs
ezen aztán jót nevettem
magamban, mikor elment,
igen, talán *így* foghatnék halat,
de nekem elég a szardíniaadag.

Csak aztán gondolkoztam, ki lehet
ez az idegen
itt a – hogyismondjam – félszigeten,
nem is jó szó ez, én csak úgy hívom *féregnyúlvány*,
és hirtelen
kezdtek elszaporodni az emberek,
kirándulók jöttek, tehát vasárnap van,
barátságosan bántak velem, szendvicset adtak,
halasat kértem, az nem volt, egy idő után
megkérdezték, ki vagyok, mondtam, hogy hatóság,
az nem lehet, mondták, nincs is egyenruhám,
nem tudom mi történhetett velem,
letéptem toprongyaim és ott álltam meztelen
ez az én egyenruhám!
azt látni kellett volna, hogy bámult rám
a család, elmenekültek, össze se pakoltak,
itthagyták a szendvicseiket, tényleg nem volt köztük halas,
tulajdonképpen nagyon szégyelltem magam,
féltem, mentőautóval jönnek vissza holnap,
vagy, ami még rosszabb,
följelentenek,
s én nem lehetek
tengervilágító vagy óceánjáró,
örökre elsüllyesztik a kérvényemet.
Azóta mindig viszek
horgászbotot magammal,
szardíniásdobozt lógatok a halaknak,
úgy bámulom a vizet,
nehogy hülyének nézzenek.
Nem tudom, állat, isten vagy ember,
valami folyton itt úszkál a közelemben,
vagy csak a szél zizeg,
ki érti ezt,
figyelem, ahogy egy faág
épp vízbeöli magát,
szél ráncigálja föl-le,
a levegőbe,
megint a vízbe,
mit művelsz, isten,
s nem nyugszik, míg meg nem ölte
utolsó zöld levelét is, lenn
a folyó mélyén rohadnak,
martalékul a síkos halaknak.
Úgy merengek itt,
mint egy hülye költő,
s nap mint
nap, megint

mindent kezdhetek elölről.
Most már történnie kell, vagy legalábbis írnia.
Vészesen fogy a szardínia.

Éjszaka valami fényt láttam a fák
között,
közelebb mentem,
szalonnát
sütöttek, emberek nem
lehetnek,
akkor talán az ördögök,
észrevettek,
kértek, maradjak,
harapjak
valamit, de nem ettem,
csak csepegtettem
a zsírt, sajnos a kenyér mellé ment,
a leterített újságpapírra,
a pislákoló fényben
olvastam, mi van odaírva,
ősbaktériumot találtak egy meteoritban,
máshol is lehet élet,
ez hát a világ féltve
őrzött nagy titka,
én tudtam, ha itt nincs, valahol kell lennie,
képzeljétek el Istent, nincs semmi és senkije,
s a teremtéskor nagy kő eshetett
le a szívéről, és még most is kereng,
ez a kis kő jelzi, ő közeleg,
hová indultok, gyertek csak közelebb,
csak néztek rám *micsoda hülyeség* dehát nem is kell tudnia
senkinek hogy kunyhómban a szardínia-
dobozok mögött ott van a Biblia
én vagyok Isten második fia
nemhiába gyűjtöm kiskorom óta a köveket
titokzatos tisztásomon lesz a második eljövetel
a legközelebbi kődarab már idehull rád
szenteltessék meg a te neved *féregnyúlvány*
ezért sütöttem hát szalonnát holott
nem eszek csak halat
az én istenem így üzent
mielőtt elmentek a kirándulók lehugyozták a tüzet
engem meg itthagytak
na ezek jól leitattak
ebben a sötétben hogy botorkálok
haza körülöttem lebontott
hajú boszorkányok

lengedeztek a fák,
telt mellel rezzentek a bokrok,
fölöttem vicsorgott
a hold,
s a csillagok
őrjítő fenékpofák,
tapogattam a sejtelmes mohát,
ujjam és nyelvem a nedves odúban,
fázni kezdtem, hajnal volt, mire fölocsúdtam,
ott találtam magam egy fatörzsre tapadva.
Kérgére már ráfagyott a gyanta.

Valami történhetett velem.
Csak bámulom a vizet és tűnődöm.
A tűz helyén a fekete földön
tejeszacskó, csokoládépapír, csikk, tartóselem.
Ki érti ezt, ki érti.
S akkor megáll mögöttem egy férfi.
Fölnézek. Valahonnan ismerem.
Azt kérdi,
mit keresek a szigeten.
Én? Hiszen én vagyok a folyamőr.
Különben is, ez nem sziget.
De nem is folyam, mondja ő.
Én vagyok a szigetőr. Úgy, ahogy te folyamőr.
Erre nem tudok mint mondani.
Folyamőr menjen a folyamra.
Nem jártunk mi egy évfolyamra?
Azt mondja, lehet.
Szabadkozik, ő semmiről sem tehet.
Itt van
a papír, örökre ki vagyok tiltva,
költözzek be a ladikba,
vagy csináljak magamnak úszóházat.
Úszóházat. Jó vicc. Nem is tudok úszni.
Szerencse, hogy a folyam nem folyik.

Ülök a parton, kavicsot dobálok.
Itt is voltam. Most egy kicsit odébbállok.
Továbbgyűrűznek a vízjelek.
Ismét jelet adtál, Istenem.
Zsilip zúg fölöttem, nagy víz közeleg.
Fűszálban szellő, tapintható a közeled.
Hát nyíljanak meg viharban az egek,
történjen a csoda,
mozduljon meg ez a rohadt pocsolya,
borítson be mindent az árhullám,

süllyedjen el a *féregnyúlvány*,
a szerencsétlenül járt világ zátonya,
a vizen járó megkövült lábnyoma,
és rossz csónakom a bárka,
fújdogál hozzád a
szellő, és boldogok
a hangyák, varangyok, szúnyogok,
mert övék a mennyeknek országa.

És másnap hajnalban eltűnt a holtág.
Persze semmi sem úgy történt, ahogy a próféták mondták.
A folyamot elterelték. Az óceánt lecsapolták.
A mélyben halak rohadnak kiterítve.
Száraz lábbal kell elmennem innen.
Itthagyok csónakot, kunyhót, mindent.
Bokáig gázolva haltetemben
lassan elmerülök a bűzlő mederben.
Istenem, miért nem hagytál el engem?
Kitartott volna a szardínia.
A dobozok mögött maradt a Biblia.

Jobb, ha tőlem tudod, nincs Isten. És nincs Fia.
Ezt az egészet az ördög hazudta.
Még visszanézek, készen vagyok az útra.
Beleveszek a túlsó parton a bozótba.

Felsődobsza, 1996. augusztus